

1997. évi CXIV. törvény

az agrárgazdaság fejlesztéséről

Az Országgyűlés annak érdekében, hogy a magyar agrárgazdaság hosszú távra szóló, környezeti szempontból fenntartható és széles körű közmegegyezésen alapuló fejlődését elősegítse; megteremtse az agrárfejlesztés kiszámítható és konjunkturális okokból meg nem kérdőjelezhető tartós kereteit; kijelölje a gazdasági és társadalmi célokat, meghatározza az alapvető fejlesztési elveket és a megvalósításhoz szükséges eszközöket; segítse a mezőgazdasági foglalkoztatást, és hozzájáruljon a mezőgazdasági termelők életszínvonalának javításához, jövedelemszerzési lehetőségeinek a társadalmi átlaghoz való közelítéséhez, erősítse a vidék lakosságmegtartó képességét; elősegítse az Európai Unió keretei között a versenyképes gazdálkodást, a szerkezetváltást, a széles körű agrár-környezetgazdálkodást a Nemzeti Vidékfejlesztési Tervnek megfelelően, valamint az ehhez szükséges adatbázis és intézményrendszer működtetését, továbbá figyelemmel arra, hogy a kedvező természetföldrajzi adottságok, a kialakult termelési feltételek és eredmények alapján a mezőgazdaság, a mezőgazdasági termékek feldolgozása, az erdő-, hal- és vadgazdálkodás, a halászat (a továbbiakban együtt: agrárgazdaság) továbbra is fejlesztendő nemzetgazdasági ágazat, valamint arra, hogy a nemzetgazdaság fejlődése, folyamatos modernizálása az agroökológiai adottságokon alapuló, környezettudatos gazdálkodás mellett lehetséges, a következő törvényt alkotja:

1. § (1) A központi költségvetés évenkénti elfogadása során az Országgyűlés biztosítja, hogy a 2005. évi költségvetési törvény szerinti támogatási összeghez képest az agrárgazdaság nemzeti hatáskörben nyújtandó támogatás - beleértve az Európai Unió által biztosított közvetlen termelői támogatás nemzeti kiegészítését is - (a továbbiakban: nemzeti agrártámogatás) reálértéke a támogatások kiegyenlítésének időpontjáig megőrzésre kerül.

(2) A Kormány az agrártámogatások részletes feltételeinek kidolgozásánál érvényesíti az Európai Unió erre vonatkozó alapelveit és rendelkezéseit, az agrártámogatási rendszer működtetése során gondoskodik az (1) bekezdésben foglaltak érvényesüléséről.

2. § A Kormány kialakítja és az Országgyűlés elé terjeszti a középtávú az agrár- és vidékfejlesztési stratégiát, valamint az agrárpolitikáért felelős miniszter (a továbbiakban: miniszter) útján jelentésben évente beszámol az Országgyűlésnek az agrárgazdaság helyzetéről, a mezőgazdasági termelők jövedelemviszonyairól, a főbb agrárpolitikai célok megvalósulásáról, az ennek érdekében végzett intézkedésekről, az 1. § (1) bekezdése szerint biztosított költségvetési támogatás felhasználásáról, a 3. § teljesítéséről, továbbá az Európai Unióval történt elszámolásról. A jelentést a miniszter a tárgyévét követő év október 15-ig terjeszti az Országgyűlés elé. A 9. § (1) bekezdése szerinti Agrárgazdasági Tanács jelentéssel kapcsolatos állásfoglalását a tanács elnöke a jelentés beterjesztésével egyidejűleg hozza nyilvánosságra.

3. § Az agrárgazdaságban az Európai Unió Közös Agrárpolitikájának fő célkitűzéseivel összhangban a következő célok érvényesülnek:

a) a termelés versenyképességének javítása, a mezőgazdasági termelés és a piaci szabályok feltételeinek olyan alakítása, amelynek eredményeként megfelelő mennyiségben és minőségben legyen kielégíthető a lakosság élelmiszerszükséglete, a környezetkímélő gazdálkodás és az élelmiszerbiztonság szakmai szabályai szerint;

b) a nemzetgazdaság más ágazataihoz viszonyított esélyegyenlőség megteremtése, hogy a mezőgazdaságból élők arányos tőke- és munkajövedelmet szerezhessenek meg;

c) az agroökológiai adottságokra alapozott termelés folytatása, amely képes kihasználni a természeti és gazdasági adottságok nyújtotta előnyöket;

d) vidékfejlesztéssel és a foglalkoztatás növelésével hozzájárulás a vidéken élők életminőségének javításához, ezáltal a vidék lakosságmegtartó képességének növeléséhez;

e) a szabályozó, ösztönző és támogatási rendszer segítse a termelés és a környezeti érdekek közötti összhang megteremtését, a környezetkímélő gazdálkodás és a vidékfejlesztési célok megvalósulását. Együttal a környezetvédelem és természetvédelem integrálásával valósuljon meg a mezőgazdaság fenntartható fejlődése;

f) az agrárgazdaság emberi erőforrásainak fejlesztése, az agrár-innováció elősegítése;

g) alternatív jövedelemforrások létrehozásának ösztönzése, elősegítése.

4. § (1) A Kormány az agrárgazdaság működésének gazdasági és jogi feltételeit az alábbi szempontok figyelembevételével határozza meg:

a) az agrárgazdaságot döntően a magántulajdonon alapuló változatos üzemviszonyok jellemezzék, amelyben egyenrangú szereplők az egyéni és családi gazdaságok, a termeléssel, a termelés és értékesítés szervezésével foglalkozó szövetkezetek, gazdasági társaságok;

b) az Európai Unió által nyújtott támogatások legteljesebb kihasználása érdekében az igénybevételhez szükséges társfinanszírozáshoz az 1. § (1) bekezdésében megjelölt összegben túlmenően a szükséges költségvetési források rendelkezésre álljanak;

c) a versenyképesség és a mezőgazdasági vállalkozások jövedelemszerzési képessége növeléséhez és a meglévő hátrányok ellensúlyozására az indokolt mértékben - összhangban az Európai Unió szabályozásával - fennmaradjon az agrárgazdaság nemzeti forrásból történő támogatása és az ehhez szükséges források rendelkezésre álljanak;

d) az agrárvállalkozások és a családi gazdaságok, köztük a mezőgazdasági tevékenységet élethivatásnak választó fiatal gazdák gazdaságilag erősödjenek és versenyképessé válhassanak;

e) a gazdálkodók szerveződése, integrációs együttműködése megfelelő támogatásban részesülhessen;

f) az agrárjövödelmek növekedjenek, stabilizálódjanak, álljanak arányban a lekötött tőkével és a befektetett munkával;

g) a mezőgazdasági termelést sújtó katasztrófa jellegű elemi károk enyhítésére külön törvényben meghatározott elvek szerint működő kárenyhítési rendszer épüljön ki, beleértve az e célra felhasználható források biztosításának szabályozását is;

h) a földtulajdoni és használati viszonyok szabályozása a termőföld fenntartható hasznosítását eredményezze.

(2) A Kormány szociálpolitikai megfontolásból támogatja a kisegítő foglalkoztatást, önellátó magángazdálkodást, amely megfelelő jövedelmet biztosít a vidéki lakosságnak.

(3) Az agrártámogatásokkal, egyéb állami szabályozási eszközökkel, valamint a piaci szabályozás külön jogszabályban megfogalmazott eszközrendszerével elő kell segíteni a mezőgazdasági és élelmiszertermékek arányos jövedelmet biztosító termelői árszínvonalának kialakulását.

(4) A Kormány az (1)-(3) bekezdésekben foglaltakról a 2. § szerinti jelentésében az Országgyűlést tájékoztatja.

5. § (1) A Kormány az agrárgazdaság és az agrár-vidékfejlesztés működésének elősegítésére a miniszter útján alakítja ki a szakértői és szaktanácsadási tevékenység gyakorlásának feltételeit és gondoskodik a szakértői és szaktanácsadási rendszer működtetéséről.

(2) Ha jogszabály az agrárgazdasági és az agrár-vidékfejlesztési szakterületeken szakértő igénybevételét írja elő vagy szakértő igénybevételéhez jogkövetkezményt állapít meg, szakértőként kizárólag az a személy vehető igénybe, valamint a jogszabályban meghatározott jogkövetkezmények csak annak a szakértőnek az igénybevételéhez fűződnek, aki rendelkezik a miniszter által rendeletben meghatározott szakmai képesítéssel és megfelel az ott meghatározott egyéb feltételeknek. Aki az e bekezdés szerinti szakértői tevékenységet kíván folytatni, köteles az erre irányuló szándékát a miniszter által rendeletben meghatározott szervnek bejelenteni. A bejelentésben meg kell jelölni a bejelentő természetes személyazonosító adatait.

(3) A legalább részben az államháztartás alrendszeréből, európai uniós forrásból, vagy nemzetközi megállapodás alapján egyéb programból finanszírozott szaktanácsadási szolgáltatást nyújtó szaktanácsadóként csak az a személy tevékenykedhet, aki büntetlen előéletű, és erre a miniszter rendeletében meghatározottak szerint engedélyt kapott. Az engedély iránti kérelem - a szolgáltatási tevékenység megkezdésének és folytatásának általános szabályairól szóló törvényben meghatározott adatokon túl - tartalmazza a kérelmező természetes személyazonosító adatait, értesítési címét, szakirányú végzettségét és a kérelmezett szaktanácsadói szakterületet, illetve részsakterületet, valamint a kérelmező szakmai gyakorlatát bemutató - miniszter által rendeletben meghatározott - összefoglalót.

(4) A miniszter által rendeletben meghatározott szerv a szakértői tevékenység folytatására jogosult, a (2) bekezdés szerinti bejelentést tevő személyekről, valamint a (3) bekezdés szerinti szaktanácsadói engedéllyel rendelkezőkről nyilvántartást vezet, amely - a szolgáltatási tevékenység megkezdésének és folytatásának általános szabályairól szóló törvényben meghatározott adatokon túl - tartalmazza az érintett természetes személy szakértő, szaktanácsadó természetes személyazonosító adatait, értesítési címét és - ha e célból rendelkezésre bocsátotta - egyéb elérhetőségét, valamint szakirányú végzettségét és szakértői, szaktanácsadói szakterületét, illetve részsakterületét. A nyilvántartásból kizárólag a szakértői, szaktanácsadói tevékenység végzésére való jogosultság igazolása céljából szolgáltatható adat.

(5) A törvény hatálya nem terjed ki a tervező- és szakértő mérnökök, valamint építészek szakmai kamaráiról szóló 1996. évi LVIII. törvény, valamint a Magyar Növényvédő Mérnöki és Növényorvosi Kamaráról szóló 2000. évi LXXXIV. törvény szerinti szakértők névjegyzékének vezetésére, illetve ezen szakértők engedélyezésére.

(6) A szaktanácsadói tevékenység engedélyezésére, a szaktanácsadói nyilvántartás vezetésére, valamint az ezekhez kapcsolódó ellenőrzési feladatok végzésére a Kormány nem közigazgatási feladat ellátására létrehozott szervezetet is kijelölhet.

(7) A (6) bekezdés szerinti szerv hatósági eljárásában ügyintéző, illetve döntéshozó csak olyan személy lehet, aki a köztisztviselők jogállásáról szóló 1992. évi XXIII. törvény (a továbbiakban: Ktv.) szerint köztisztviselőnek - nyilvántartás vezetése esetén ügykezelőnek - kinevezhető lenne. A döntéshozóra és az ügyintézőre a Ktv. összeférhetetlenségi szabályait kell alkalmazni.

(8) A (2) bekezdés szerinti szakértői tevékenység folytatásával, illetve a (3) bekezdés szerinti szaktanácsadói tevékenység engedélyezésével kapcsolatos közigazgatási eljárásban hozott döntés ellen közigazgatási eljárás keretében fellebbezésnek helye nincs.

5/A. §

5/B. § (1)-(2)

(3) A miniszter a nyilvántartott szakértő vagy szaktanácsadó adatait és a rá vonatkozó tényeket kezeli, továbbá a szaktanácsadót e minőségének igazolására a nyilvántartásba történő felvétellel egyidejűleg szaktanácsadói igazolvánnyal látja el.

(4) A nyilvántartásban szereplő személy tizenöt napon belül köteles bejelenteni a miniszternek a nyilvántartásban szereplő adataiban bekövetkezett változást.

6. § (1)

(2) A gazdasági kamarák, valamint más köztestületek az e Törvényben, valamint más jogszabályokban foglalt rendelkezéseknek megfelelően vesznek részt a Törvény végrehajtásával összefüggő feladatok ellátásában.

(3) A Kormánynak biztosítania kell, hogy az országos szakmai érdek-képviselési tevékenységet folytató szervezetek a szükséges közhasznú információk rendelkezésre bocsátásával láthassák el az e Törvény végrehajtásából eredő feladataikat.

(4) A miniszter reprezentatív képviselési elven működő érdekegyeztetési rendszert működtet.

7. § (1) Az agrárgazdaság megalapozott irányítása, valamint az Európai Unió követelményeinek teljesítése érdekében állami adatbázist kell működtetni.

(2) Ennek érdekében:

a) a Kormány az EUROSTAT előírásaihoz igazodóan teljes körű, illetve reprezentatív mezőgazdasági összeírást rendel el,

b) az agrárgazdasági adatbázist működtető szerv:

ba) reprezentatív üzemgazdasági adatbázist működtet, valamint

bb) a közös agrárpolitika igényeit, a nemzeti agrárigazgatást, továbbá közhasznú, az öngazdátást és a civil szervezeteket is szolgáló, a résztvevők külön jogszabályban meghatározott munkamegosztására is támaszkodó adatbázist hoz létre és tart fenn.

8. § Az agrártámogatás igénybevevője jogszabályban meghatározott adatok szolgáltatására köteles.

8/A. § (1) A mezőgazdasági termelő a mezőgazdasági szakigazgatási szerv részére termésbecslési célból a miniszter e törvény felhatalmazása alapján kiadott rendeletében meghatározottak szerint köteles gazdálkodásáról adatot szolgáltatni.

(2) Az (1) bekezdés szerinti adatszolgáltatás keretében a miniszter e törvény felhatalmazása alapján kiadott rendeletében meghatározott gazdálkodási adatokon túl a mezőgazdasági termelő a következő adatait köteles szolgáltatni:

a) családi és utónév, születési családi és utónév;

b) lakcím, székhely (telephely);

c) regisztrációs szám.

(3) A termésbecslési adatok kizárólag statisztikai célra használhatók fel.

9. § (1) A miniszter - a Törvény végrehajtásával összefüggő kérdésekben - véleményező és javaslattevő tevékenységet ellátó Agrárgazdasági Tanácsot működtet.

(2) Az Agrárgazdasági Tanács tagjait

a) az országos mezőgazdasági, élelmiszer-ipari, erdészeti, fagazdasági és halászati érdek-képviselési szervek,

b) a gazdasági kamarák,

c) az egyes szakmai (hivatásrendi) kamarák,

d) a Magyar Tudományos Akadémia,

e) az egyes agrár-felsőoktatási intézmények

által javasolt személyek, valamint a tudomány képviselői közül a miniszter kéri fel.

(3) Az Agrárgazdasági Tanács véleményt nyilvánít az agrárgazdaságot érintő stratégiai kérdésekben. A miniszter köteles az Agrárgazdasági Tanács tagjai részére a feladataik folyamatos ellátásához szükséges információt megadni.

(4) Az Agrárgazdasági Tanács részére legalább harminc napot kell biztosítani arra, hogy a törvény 2. §-a szerinti jelentésről véleményt nyilváníthasson. Megállapításairól az Országgyűlést tájékoztatni kell.

(5) Az Agrárgazdasági Tanács működési rendjét saját maga állapítja meg.

(6) Az Agrárgazdasági Tanács működési feltételeiről a miniszter gondoskodik.

10. § (1) Ez a törvény 1998. január 1. napján lép hatályba.

(2) Felhatalmazást kap a miniszter, hogy

a) az agrárgazdasági és agrár-vidékfejlesztési szakértők szakterületeinek körét, a szakértői tevékenység folytatásának részletes feltételeit, a szakértői tevékenység bejelentésének és a szakértők nyilvántartásának személyes adatot nem tartalmazó adattartalmát, valamint a bejelentésre és a nyilvántartás vezetésére vonatkozó részletes eljárási szabályokat, továbbá a szakértői tevékenységre jogszabályban vagy hatósági határozatban előírt kötelezettségek be nem tartásának esetén alkalmazandó jogkövetkezményeket,

b) az agrárgazdasági és agrár-vidékfejlesztési szaktanácsadók szakterületeinek körét, a szaktanácsadói tevékenység folytatásának részletes feltételeit, az e tevékenységre jogosító engedély kiadásának feltételeit és rendjét, a szaktanácsadók nyilvántartásának személyes adatot nem tartalmazó adattartalmát, valamint a nyilvántartás vezetésére vonatkozó részletes eljárási szabályokat, továbbá a szaktanácsadói tevékenységre jogszabályban vagy hatósági határozatban előírt kötelezettségek be nem tartásának esetén alkalmazandó jogkövetkezményeket,

c) az adópolitikáért felelős miniszterrel egyetértésben a szakértői és szaktanácsadói tevékenység engedélyezésével kapcsolatos igazgatási szolgáltatási díjak mértékét és megfizetésének szabályait,

d) a termésbecsléssel kapcsolatos adatszolgáltatás részletes szabályait
rendeletben állapítsa meg.

11. § Felhatalmazást kap a Kormány, hogy rendeletben jelölje ki

a) az agrárgazdasági adatbázist működtető szervet vagy szervezetet;

b) az agrárgazdasági és agrár-vidékfejlesztési szakterületeken a szakértők és szaktanácsadók tevékenységét engedélyező szervet vagy szervezetet;

c) a területi szaktanácsadó központok nyilvántartásba vétele céljából eljáró szervet vagy szervezetet.

12. § Ez a törvény a belső piaci szolgáltatásokról szóló, 2006. december 12-i 2006/123/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek való megfelelést szolgálja.